

Praha 29. prosince 2021

Domácnostem ohroženým růstem cen energie pomůže upravený příspěvek na bydlení

Domácnostem, které nejvíce postihl skokový nárůst cen energií, pomůže překlenout finanční problémy změna příspěvku na bydlení. Legislativní úpravu předložil vládě ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka. Změna zajistí, že na pomoc dosáhne více rodin. Domácnosti, které nemají dost prostředků na pokrytí nedoplatků za energie v režimu dodavatelů poslední instalace (DPI), kam nedobrovolně spadly po ukončení činnosti některých dodavatelů, budou moci čerpat mimořádnou okamžitou pomoc. Podnikatelé pak při vynucené změně dodavatele energií mohou využít rozšíření programu Záruka 2015 až 2023.

Enormní růst cen elektrické energie a zemního plynu zasáhl stovky tisíc domácností, které nedobrovolně skončily v režimu dodavatelů poslední instalace. Dotkne se však také domácností, kterým končí fixace smluv nebo ji vůbec neměly. Vláda proto připravila sadu adresných opatření, která umožní čerpání pomoci přímo k postiženým rodinám. Hlavním cílem je pomoci rychle a efektivně těm nejohroženějším domácnostem.

„Novelu zákona o státní sociální podpoře projedná vláda hned po Novém roce. Následně by měl Parlament schválit návrh ve stavu legislativní nouze, protože je třeba zatíženým domácnostem pomoci co nejrychleji,“ uvedl předseda vlády **Petr Fiala** (ODS).

„Cílem vlády je dostat pomoc k ohroženým domácnostem rychle a efektivně. O příspěvek půjde žádat zpětně až po dobu tří měsíců. Naší snahou je, aby vysoké platby za energie nevysály celý rodinný rozpočet. Domácnostem v nájemních, vlastnických, a nově i podnájemních bytech a bytech užívaných na základě služebnosti by po odečtení nákladů na bydlení mělo zůstat 70 procent příjmů, v Praze pak 65 procent,“ upřesňuje ministr práce a sociálních věcí **Marian Jurečka** (KDU-ČSL).

Okamžitá reakce na mimořádný růst cen

V rámci příspěvku na bydlení hrají klíčovou roli takzvané normativní náklady na bydlení, které jsou dané zákonem. Jsou to průměrné náklady na průměrný byt se zohledněním velikosti domácnosti a obce. Z nich se pak odvozuje výše příspěvku na bydlení, který lze poskytnout. Pravidelná úprava těchto částek na základě vývoje indexu spotřebitelských cen byla již vládou schválena s platností od 1. 1. 2022. Avizovaný skokový nárůst nákladů domácností na energie však vláda v rámci dosavadního zmocnění, které jí ukládá zákon o státní sociální podpoře, nemůže v plné míře promítnout do pravidelné úpravy částek normativních nákladů na bydlení. Proto byla připravena tato novela zákona. *„Mimořádný nárůst cen energií vyžaduje mimořádnou reakci, proto jsme připravili nadstandardní navýšení na základě odhadu vývoje cen,“* vysvětluje Marian Jurečka. Toto mimořádné navýšení platné pro rok 2022 by už

Praha 29. prosince 2021

většinou mělo pokrýt očekávaný růst cen vycházející z odhadu Ministerstva průmyslu a obchodu, Energetického regulačního úřadu a z konzultací s DPI. Změny by měly být účinné nejpozději do 31. ledna 2022.

Mimořádná okamžitá pomoc

Mimořádná okamžitá pomoc by měla směřovat do domácností, které se kvůli úhradě vysokých nákladů dostaly do hmotné nouze. Umí pomoci s jednorázovou úhradou nedoplatků, případně s jinými nutnými výdaji, na které domácnostem po úhradě nezůstávají vlastní finanční prostředky, existuje totiž více druhů této jednorázové dávky.

Specifickým druhem mimořádné okamžité pomoci je pomoc s nedoplatkem na vyúčtování DPI, u níž je základním předpokladem, že domácnost přešla na standardní produkt a má k dispozici vyúčtování za období v režimu DPI. V tomto případě lze požádat na úřadu práce o pomoc prostřednictvím právě této dávky MOP - vyúčtování DPI.

Domácnostem, které už po zaplacení vysokých záloh na energie nemají dostatečně vysoký disponibilní příjem na úhradu jiného nezbytného výdaje (nájem, zimní oblečení apod.) by pak měla pomoci MOP jednorázový výdaj nebo MOP sociální vyloučení.

Na základě informací od Energetického regulačního úřadu aktuálně z celkového počtu 912 962 zákazníků, kteří spadli do režimu DPI, má v současné době již 734 405 uzavřené smlouvy s novým dodavatelem nebo u nich běží desetidenní lhůta přechodu k němu.

„Fakt, že se domácnosti ocitly v režimu dodavatelů poslední instance, nebyl daný primárně jejich chybou. Vláda proto chce zajistit pomoc domácnostem, které nemají dost prostředků na zaplacení vysokých záloh za elektřinu nebo plyn. Usilovně pracujeme s jednotlivými DPI, aby současně domácnosti neskončily v zimním období bez tepla a světla. Současně si cením práce zaměstnanců DPI, kteří museli během krátké doby oslovit stovky tisíc domácností,“ dodává Marian Jurečka.

Modelové případy pomoci postiženým domácnostem

1. Senior žijící v bytě s menší spotřebou elektřiny

Poživatel starobního důchodu ve výši 17 tisíc Kč bydlí v Praze v nájemním bytě, kde elektřinu spotřebovává na běžné elektrospotřebiče, svícení a vaření. Typický nárůst roční faktury bude podle odhadů z 9 000 Kč v roce 2021 na 11 500 Kč v roce následujícím, tedy zhruba o čtvrtinu více. Skutečné měsíční náklady na bydlení v roce 2021 byly 13 000 Kč. **Výše příspěvku na bydlení bude díky úpravě měsíčně dosahovat 4 171 Kč – dávka je o 1 120 Kč vyšší, než by byla bez mimořádného navýšení.** Pozn. Tomuto důchodci ani s přiznaným příspěvkem na bydlení nezůstane 65 % příjmu, protože jeho příspěvek na bydlení je zastropován tzv. normativem.

Praha 29. prosince 2021

2. Rodina žijící v domě s elektrickým vytápěním

Rodina se dvěma malými dětmi bydlí ve vlastním domě v Praze, matka je s menším dítětem v domácnosti a čerpá rodičovský příspěvek ve výši 10 tisíc Kč, otec má příjem 28 tisíc Kč a rodina má také nárok na přídavek na děti ve výši 2 x 1 130 Kč. Rodina používá přímotopy nebo tepelná čerpadla, ročně zaplatí za elektřinu až o polovinu více. Skutečné měsíční náklady na bydlení v roce 2021 byly 16 500 Kč, nově dosáhnou 17 833 Kč. **Výše příspěvku na bydlení dosáhne 5 111 Kč – dávka je o 2 147 Kč vyšší, než by byla bez mimořádného navýšení.**

3. Samoživitelka s jedním dítětem žijící v domě, kde se vytápí plynem

Osamělý rodič s příjmem ve výši minimální mzdy (14 795 Kč) pobírá příspěvek na dítě. Bydlí v nájemním bytě v menším městě a na vytápění (a případně i vaření či ohřev vody) využívá plyn. Typický nárůst roční faktury bude z 28 000 Kč v roce 2021 na 46 000 Kč v roce 2022, tedy o dvě třetiny. Skutečné náklady na bydlení dosahovaly doposud 15 000 Kč měsíčně, v roce 2022 budou 16 500 Kč měsíčně s ohledem na nárůst ceny plynu. **Výše příspěvku na bydlení bude nově 4 441 Kč – dávka je o 1 130 Kč vyšší, než by byla bez mimořádného navýšení.** *Pozn. I této samoživitelky se dotkne normativ, který dávku na bydlení zastropuje, takže ani jí nezůstane 70 % z příjmu poté, co obdrží příspěvek na bydlení.*

Tiskové oddělení MPSV